

СИСТЕМА ЗА ОЦЕНКА НА КАЧЕСТВОТО НА ОБУЧЕНИЕТО НА ДОКТОРАНТИ В ИНСТИТУТА ЗА БЪЛГАРСКИ ЕЗИК ПРИ БАН

Системата за оценка на качеството на обучението на докторанти в Института за български език е съобразена с действащата в страната нормативна уредба (правилници и вътрешни разпоредби): [Закона за развитие на академичния състав в Република България \(ЗРАСРБ\)](#), [Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България \(ППЗРАСРБ\)](#), [Закона за висшето образование](#), [Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН](#), [Правилника за дейността на Центъра за обучение \(ЦО\) и Академичния съвет \(АС\) при БАН](#), [Правилника за устройството, дейността и вътрешния ред на Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ при БАН](#), [Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ при БАН](#), [Приложенията към Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“](#) и [Системата за оценка на качеството на образованието на докторантите в БАН](#). Системата следва международно признати стандарти и процедури. Базира се на европейските принципи за иновативно образование и гарантира постоянен мониторинг и устойчиво качество на обучението на докторанти.

I. Принципи и предназначение на Системата за оценка на качеството на обучение на докторантите в Института за български език:

1. **Поддържане на високо качество на образователната дейност, като се спазват стандартните изисквания към всички етапи от обучението на докторантите в съответствие със** [Закона за развитие на академичния състав в Република България \(ЗРАСРБ\)](#), [Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България \(ППЗРАСРБ\)](#), [Закона за висшето образование](#), [Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН](#), [Правилника за дейността на Центъра за обучение \(ЦО\) и Академичния съвет \(АС\) при БАН](#), [Правилника за устройството, дейността и вътрешния ред на Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ при БАН](#), [Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ при БАН](#), [Приложенията към Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“](#) и [Системата за оценка на качеството на образованието на докторантите в БАН](#).

2. Осигуряване на високо качество на научните изследвания чрез атестация на научния състав на Института на всеки три години.

3. Поддържане на необходимия научен потенциал като брой хора и равнище на квалификация във всяко научно направление.

4. Осигуряване на благоприятна среда за научни изследвания и обучение на докторанти в Института за български език посредством осигуряването на:

4.1. Модерна научна инфраструктура.

4.2. Възможности за кариерно развитие в съответствие с [Европейската харта за изследователите и Кодекса за поведение при наемане на изследователи \(bg\)](#) и [Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ при БАН](#).

4.3. Интердисциплинарни научни изследвания и обучение в рамките на интердисциплинарни (включително международни) научни проекти.

4.4. Сътрудничество с други институти на БАН и университети за обмен на добри практики и идеи, свързани с оценката и повишаването на качеството на обучение на докторанти.

4.5. Осигуряване на възможности за участие в международни изследователски мрежи и докторски програми, в национални и международни конференции, както и краткосрочни и дългосрочни мобилности по Програма Еразъм +.

5. Извършване на контрол, отчетност и действия с цел отстраняване на несъответствия и усъвършенстване на организацията

5.1. Контрол на качеството на обучение по акредитираните докторски програми чрез анализ на препоръките на НАОА и тяхното изпълнение.

5.2. Контрол на процедурите по зачисляване и отчисляване, изпълнение на индивидуалните докторантски планове, научно ръководство, напредък на докторската програма и оценка на обучението чрез тримесечни отчети и ежегодно докладване в писмен и/или устен вид на семинари на секциите, докторантски семинари и Научния съвет на Института за български език.

5.3. Публично оповестяване на дейностите, свързани с обучението в докторантура на сайта на Института и на информационните табла в сградите на Института, в институти от направлението и в университети с близка тематика. Периодично попълване на информация за докторантското обучение в информационни бази данни чрез изготвяне на справки за Центъра за обучение на БАН, системата SONIX, регистрите на НАЦИД.

5.4. Контрол при изработване на дисертационния труд и публикуване на научни статии на докторанта с оглед избягването на случаи на измами и плагиатство. Сигнали при

забелязано плагиатство се отнасят към Комисията по академична етика в Института за български език.

5.5. Организиране на допитване в Института за български език, обсъждане и приемане от Научния съвет на Института на мерки за подобряване на качеството и организацията на обучението в докторантура.

6. Ясно дефиниране на отговорностите на докторанта и на неговия научен ръководител в съответствие с нормативните документи и клаузите на договора за изпълнение на докторската програма. Насърчаване на етични отношения и взаимно уважение между ръководител и докторант.

6.1. Спазване на Етичния кодекс на Института, публикуван на сайта.

6.2. Контрол върху обучението в съответната докторска програма: изпълнение на индивидуалния план (образователен и научен), оценка на работата на докторанта (тримесечни отчети, ежегодна атестация) от научния ръководител/консултант, секцията, Научния съвет на Института, секционни и институтски семинари.

6.3. Осигуряване на възможност на докторантите да изказват мнения, препоръки и предложения за подобряване на условията и качеството на обучението им в докторантура в Института чрез разработването на Анкетни карти за проучване на мнението на докторантите в Института за български език при Българската академия на науките относно качеството на обучение ([първа година](#) | [втора година](#) | [трета година](#) | [завършили докторанти](#)).

Провеждане на регулярни срещи на докторантите с представители на ръководството на Института с цел анализ и вземане на конкретни решения за подобряване качеството на обучението на докторантите. Обсъждане на резултатите от срещите и от попълнени анкети на Директорски съвет и Научен съвет.

II. Оценяване на качеството

2.1. Принципи на оценъчната система

При проверка по изпълнение на Системата за оценка на качеството се проверява съответствието с изискванията на [Закона за развитие на академичния състав в Република България](#), [Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България](#), [Закона за висшето образование](#), [Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН](#), [Правилника за дейността на Центъра за обучение \(ЦО\) и Академичния съвет \(АС\) при БАН](#), [Правилника за устройството, дейността и вътрешния ред на Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ при БАН](#), [Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ при БАН](#), [Приложенията към Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични](#)

[длъжности в Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“](#) и [Системата за оценка на качеството на образованието на докторантите в БАН](#).

2.2. Критерии и оценъчни механизми

Критериите за оценка на докторските програми в Института за български език са съобразени с критериите за програмна акредитация на професионалното направление в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство. Включват 10-те основни стандарта за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование /ESG/ – част 1 – 10 и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО:

1. Политика за осигуряване на качеството
2. Разработване и одобряване на програмите
3. Обучение, преподаване и оценяване, ориентирани към обучаваните
4. Прием, развитие, признаване и сертифициране на обучаваните
5. Преподавателски състав
6. Учебни ресурси и подпомагане на обучаваните
7. Управление на информацията
8. Информация за обществеността
9. Текущ мониторинг и периодичен преглед на програмите
10. Циклично външно осигуряване на качеството

Вътрешни одити на качеството на всяка от докторските програми се извършват с решение на НС на Института по препоръки от НАОА при акредитацията на програмите и/или при необходимост.

Анализ и мерки за подобряване на качеството и организацията на обучението в докторантура се инициират с решение на НС на Института.

Акредитацията на докторските програми се осъществява съгласно графика на НАОА. Атестацията на учените се извършва на три години, съгласно чл. 4.3. (1) от Правилника за дейността на Института за български език. Научната, научно-изследователската и образователна дейност на Института се отчитат ежегодно.

Докторантите представят годишна атестация съгласно индивидуалните им годишни учебни планове и изискванията на [Закона за развитие на академичния състав в Република България](#) (ЗРАСРБ), [Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България](#) (ППЗРАСРБ), [Закона за висшето образование](#), [Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН](#), [Правилника за дейността на Центъра за обучение \(ЦО\) и Академичния съвет \(АС\) при БАН](#), [Правилника за устройството, дейността и вътрешния ред на Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ при БАН](#), [Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ при БАН](#), [Приложенията към Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за](#)

[заемане на академични длъжности в Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“.](#)

Резултатите от анализа и оценката на качеството на обучение в докторантура се обсъждат и утвърждават от Научния съвет на Института и са публични.

III. Процедури за оценяване и подобряване на качеството

1. Оценяване на качеството на докторските програми

Оценяването на качеството на докторските програми на нивото на Института се провежда от специално назначена Комисия за вътрешен одит, съставена от служители на Института за български език, сертифицирани като одитори на системи за управление по стандарт по БДС ISO 19011 и отговарящи на изискванията, посочени в т. IV.3 по-долу. Вътрешен одит се извършва поне **веднъж годишно** и като минимум включва оценка на съответствието на годишните атестации на докторантите по отношение на годишните им работни планове, индивидуалните им учебни планове (за целия срок на обучение) и общите учебни планове на докторските програми, както и актуалността на самите програми спрямо действащото законодателство и нормативни изисквания, академичните стандарти и Системата от критерии и оценъчните механизми от настоящия документ.

Докладите от извършени вътрешни одити на докторските програми, съдържащите се в тях препоръки, коригиращи действия и превантивни мерки се утвърждават от НС на Института за български език. Изпълнението им се осъществява от ръководителите на секция, научните ръководители и докторантите в указан срок или до провеждането на следваща атестация/вътрешен одит. Документацията се съхранява от секретаря на Научния съвет и се ползва при последваща атестация/вътрешен одит и при акредитацията на докторските програми от НАОА.

Обучението на докторантите се осъществява по индивидуален учебен план, който се състои от общ учебен план за целия период на обучение и работен план по години и включва:

- темата на дисертационния труд;
- разпределението на всички дейности по години;
- изпитите и сроковете за полагането им;
- посещението на определен цикъл лекции и упражнения, участието в курсове, семинари, конференции и други публични научни изяви;
- етапите и сроковете за подготовка на дисертационния труд.

Индивидуалният учебен план на редовните и задочните докторанти се изготвя от докторантите и научните им ръководители, а при самостоятелна форма на обучение – от докторанта с помощта на научния консултант, обсъжда се на секционен заседание и се утвърждава от НС на Института за български език.

Ежегодните отчети на докторантите (атестация) се обсъждат от събранието на секцията. Научният ръководител дава писмено мнение за работата на докторанта пред събранието на секцията. Назначената комисия за вътрешен одит на докторските програми

извършва одит на подадените отчети и при необходимост прави препоръки за превантивни или коригиращи действия. Ежегодните отчети и атестацията на докторантите се разглеждат и утвърждават от Научния съвет на Института за български език.

Съгласно чл. 18, ал. 1 от ППЗРАСРБ редовните докторанти отчитат своята работа и в края на всяко тримесечие, като представят пред ръководителя на секцията доклад за изпълнението на индивидуалния си учебен план, към който се прилага отчет за работата по дисертационния труд или докторския минимум, заверен от научния ръководител и потвърден с доказателствен материал. Въз основа на отчета ръководителят на секцията представя доклад до директора за изпълнението на задължителните изисквания от индивидуалния план.

Промяна на темата на дисертационния труд и на научния ръководител се допуска по изключение, но не по-късно от 3 месеца преди датата на заседанието на първичното звено за предварителното обсъждане. Промяната се извършва със заповед на директора въз основа на решение на Научния съвет по предложение на съвета на първичното звено.

При зачисляването, обучението и отчисляването на докторанти, както и провеждането на защита за придобиване на ОНС „доктор“, се прилагат [Законът за развитие на академичния състав в Република България \(ЗРАСРБ\)](#), [Правилникът за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България \(ППЗРАСРБ\)](#), [Законът за висшето образование](#), [Правилникът за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН](#), [Правилникът за дейността на Центъра за обучение \(ЦО\) и Академичния съвет \(АС\) при БАН](#), [Правилникът за устройството, дейността и вътрешния ред на Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ при БАН](#), [Правилникът за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ при БАН](#), [Приложенията към Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“](#) и [Системата за оценка на качеството на образованието на докторантите в БАН](#).

2. Подготовка на докторантите

Подготовката на докторанти включва:

- изпълнение на образователната програма;
- апробация на изпълнението на научната програма;
- публикации на научни резултати по темата на дисертацията.

За повишаване на качеството на обучение на докторантите е необходимо да се проследява информацията за:

- наличието на курсове за специализирано обучение по научни направления от хабилитирани сътрудници на Института за български език;
- посещаемост на тези курсове;
- успеваемост на докторантите, преминали през съответните курсове на обучение;

- интерес на докторанти от други институти на БАН и ВУЗ-ове (брой докторанти);
- честота на обявяване на тези курсове.

3. Обучаваща и научна дейност на първичните звена

Секциите в Института извършват дейност по обучението на докторантите с осигуряване на:

- работно място, съобразено със здравословните и безопасни условия на труд;
- достъп до информационните и комуникационни средства на Института за български език;
- информация и възможности за участие в научни форуми и публикуване на научни статии;
- подкрепа за подготовка по темата на дисертацията;
- академична етика – атмосфера и служебни отношения в секцията в помощ за подготовката;
- необходими условия за научна работа;
- проследяване на напредъка.

4. Задължения на научния ръководител

Научният ръководител участва при избора на тема на докторантурата и при изготвянето на индивидуалния учебен план. Осигурява условия за изпълнението на индивидуалния учебен план, изпълнението на образователната, научната и научно-приложната работа на докторанта на високо академично ниво, съгласно [Закона за развитие на академичния състав в Република България](#) (ЗРАСРБ), [Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България](#) (ППЗРАСРБ), [Закона за висшето образование](#), [Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН](#), [Правилника за дейността на Центъра за обучение \(ЦО\) и Академичния съвет \(АС\) при БАН](#), [Правилника за устройството, дейността и вътрешния ред на Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ при БАН](#), [Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ при БАН](#), [Приложенията към Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“](#) и [Системата за оценка на качеството на образованието на докторантите в БАН](#).

5. Индивидуална оценка на докторантите

Оценката на качеството на обучението по докторските програми се извършва съгласно критериите за оценка на докторските програми (виж т. 2.2.) и са съобразени с критериите за програмна акредитация на професионално направление в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското образователно пространство. Работата на докторанта се оценява от научния ръководител, първичното

звено и Научния съвет на Института въз основа на годишната атестация на докторанта и при докторантска научна отчетна сесия на Института. Изпълнението на индивидуалните планове на докторантите се проверява в края на всяка година от отговорника на съответната докторска програма и се докладва пред научния секретар на Института. Отговорниците следят за актуалността на документите в докторантското досие и попълването на анкетните карти за проучване на мнението на докторантите и предоставят на научните ръководители или консултанти и на докторантите актуална информация относно промени в нормативната база, свързана с обучението на докторанти в Института за български език.

IV. Вътрешен одит

1. Цел и отговорности

Целта на вътрешния одит е да се провери ефективното действие на Системата за оценка на качеството на обучението в докторантура в Института за български език. Отговорни за организацията и провеждането на вътрешен одит на качеството по обучение в докторантура са научният секретар на Института за български език и Комисията за провеждане на вътрешен одит, която се утвърждава от Научния съвет на Института за български език.

2. Провеждане на вътрешен одит

Вътрешен одит се провежда с решение на НС на Института по препоръка от НАОА при програмна акредитация и/или при необходимост. Насрочва се поне веднъж годишно според утвърден график за провеждане на вътрешните одити. Одитът се извършва въз основа на годишната атестация на докторантите от секцията, в която се обучават. По вид вътрешният одит може да бъде: планов, извънпланов или контролен. За конкретния одит се съставя план, който съдържа:

- състав на одиторския екип, ръководител и членове;
- одитирана дейност;
- отговорник за одитираното направление/ област/ дейност;
- цел и обхват на одита;
- дати на вътрешния одит.

Ръководителите на проверяваните звена се информират за плана за одит. Не се изисква предварително уведомяване и съгласие на проверяваните звена.

3. Екип по качеството (за вътрешен одит)

Ръководителят и членовете на екипа по качество (за вътрешен одит) се утвърждават от НС по предложение на научния секретар на Института. В 7-дневен срок от предложението на Научния съвет директорът на Института за български език определя със заповед състава на екипа по качество (за вътрешен одит) и срока за извършване на вътрешния одит и насрочва първото заседание на екипа по качество (за вътрешен одит).

Членовете на екипа по качество (за вътрешен одит) трябва да отговарят на следните изисквания:

- да са преминали обучение за вътрешни одитори на системи за управление (стандарт по БДС ISO 19011) и/или да имат висока квалификация и опит в проверяваната област;
- да нямат пряка отговорност за звената, които ще проверяват;
- да са независими от персонала, който носи непосредствена отговорност за проверяваните дейности.

4. Обхват на одита

Обект на вътрешен одит може да бъде както качеството на обучението на докторанти в цялост, така и избрани негови елементи. Нормативна база на проверките при вътрешни одити са изискванията на:

- [Закона за развитие на академичния състав в Република България \(ЗРАСРБ\), Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България \(ППЗРАСРБ\), Закона за висшето образование, Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН, Правилника за дейността на Центъра за обучение \(ЦО\) и Академичния съвет \(АС\) при БАН, Правилника за устройството, дейността и вътрешния ред на Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ при БАН, Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ при БАН, Приложенията към Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“;](#) нормативни и административни документи;
- академични стандарти;
- Системата от критерии и оценъчните механизми от настоящия документ.

5. Подготовка, провеждане и докладване на резултатите от вътрешен одит

Екипът за вътрешен одит:

- се запознава с документацията от предходни вътрешни одити за проверяваните звена: протоколи, доклади, документи за предприети коригиращи действия;
- изготвя или актуализира съществуващи списъци с документи, съставени въз основа на изискванията на процедурите и инструкциите по качеството на обучението на докторанти в проверяваните звена.

Ръководителят на одитираното звено осигурява достъп до необходимата информация и документация за проверка, както и представител на звеното, който да съдейства на екипа. Ръководителят на екипа за одит изяснява констатираните несъответствия и заключения с ръководителя на проверяваното звено и съвместно

уточняват срокове за отстраняване на несъответствията, възможности за конкретни коригиращи действия.

Докладът от вътрешен одит съдържа:

- одиторски екип, одитирана дейност, отговорник за одитираната дейност, цел и обхват на одита, времетраене на одита, причина за одита (планов, извънпланов, контролен), критерии за извършване на одита, документи за одит;
- констатирани несъответствия;
- оценка за изпълнението на изискванията на системата за качество;
- предложения за коригиращи действия и превантивни мерки.

Одитирана дейност: Административна процедура на докторските програми

Цел и обхват на одита: Оценка на документацията, свързана с административната процедура на докторските програми.

Оценка на степента на съответствие на одитираната дейност спрямо писмено регламентирани изисквания:

За оценката се извършват следните процедури:

- преглед на действащата [нормативна уредба](#);
- преглед на [Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ при БАН](#) и на [Приложенията към Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за български език](#)
- преглед на [Правилника за обучение на докторанти на самостоятелна подготовка в Института за български език](#);
- преглед на тристранния договор;
- преглед на образците на документи, свързани с приема и обучението на кандидат-докторанти и докторанти (<https://ibl.bas.bg/obutchenie/doktoranturi/>, секция „Формуляри“ и „Нормативни документи“);
- проверка на документите на кандидат-докторанти и докторанти.

Оценка на изпълнението на критериите, отнасящи се до административната процедура на докторските програми:

Основният критерий за оценка е съответствието на одитираната дейност спрямо изискванията, регламентирани в приложимите нормативни документи (закони, правилници и др.). По-конкретно оценката се извършва въз основа на годишната атестация на докторантите, като се разглежда: а) съответствието на извършената атестация с плановете за обучение на докторанта (годишен работен план, индивидуален учебен план за целия срок на обучение, общ учебен план на докторската програма); б) актуалността на програмата спрямо действащото законодателство и нормативни изисквания, академичните стандарти и Системата от критерии и оценъчните механизми от настоящия документ. При

наличието на препоръки за превантивни и/или коригиращи, направени при предходни одити, се извършва и оценка на изпълнението на направените предписания.

Пакетът от документи, които се изготвят от екипа по извършване на вътрешен одит на дейността *Административна процедура на докторските програми*, са включени в Приложение 1 – 4 към настоящия документ, заедно със списъка от доказателствени материали, въз основа на които се оценява съответствието на документацията, свързана с административната процедура на докторските програми (Приложение 5).

Одитирана дейност: Удовлетвореност на докторантите от процеса на обучение.

Цел и обхват на одита: Оценка на изпълнението на критериите, отнасящи се до качеството на обучение на докторантите:

- прием, обучение, организиране и координиране на обучението на докторантите, учебна документация;
- актуалност на докторската програма;
- наличие на учени (преподавателски състав) с висока квалификация в областта;
- стимулиране и подпомагане на научните изследвания и публикациите на докторанти в утвърдени български и международни научни издания;
- организиране на обучение по теми и интердисциплинарни семинари, извън учебния план на докторантите;
- академична среда.

Оценка на изпълнението на критериите, отнасящи се до качеството на обучение на докторантите:

За целта се провежда анонимно анкетиране сред докторантите, обучавани по двете докторски програми в Института относно организацията на обучението в докторантура въз основа на разработени Анкетни карти за проучване на мнението на докторантите в Института за български език при Българската академия на науките относно качеството на обучение ([първа година](#) | [втора година](#) | [трета година](#) | [завършили докторанти](#)).

За оценката се извършва анализ на: удовлетвореността на докторантите от процедурата за провеждане на конкурсните изпити; удовлетвореност от подкрепата от страна на научния ръководител; административно обслужване; възможности за участие в научни форуми, програми за мобилност, научноизследователски проекти на Института; предоставени условия за работа от страна на секцията и др.

Резултатите от вътрешните одити и анализираната информация се отбелязват, като се изготвя доклад за мониторинг, анализиране, оценяване, актуализиране и одобряване на докторската програма.

За осигуряване, поддържане и развиване на качеството на обучение терминът „оценяване на качеството“ се използва като общо понятие, което отразява процеса на определяне на качеството на обучение и води до изводи за състоянието и препоръки за подобряването му.

Система за осигуряване и оценка на качеството на Института за български език,
приета с Протокол № 25 от 05.12.2019 г. и обновена и разширена с Протокол № 18 от
06.10.2025 г.

ПРИЛОЖЕНИЯ

ПРИЛОЖЕНИЕ 1

ПЛАН-ПРОГРАМА

за извършване на вътрешен одит

Одитирана дейност	Извършване на вътрешен одит на												
Цел на одита													
Обхват на одита													
Дата/ час/ място на одита													
Ръководител на одиторския екип													
Членове на одиторския екип													
Отговорник за одитираното направление/ област/ дейност													
Начало	Откриваща среща: • присъстващи, време, място, форма на провеждане; • извършени действия; • резултат (план и график за провеждане на одита).												
Провеждане на одита	Последователност от действия												
<table><tr><td>Дата</td><td>Време (от – до)</td><td>Структурни звена</td><td>Клауза от стандарта</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>	Дата	Време (от – до)	Структурни звена	Клауза от стандарта									
Дата	Време (от – до)	Структурни звена	Клауза от стандарта										

Край	Закриваща среща: • присъстващи, време, място, форма на провеждане; • извършени действия; • резултат (одитен доклад).
------	--

Дата:

Изготвил плана за одит:

(име и фамилия, подпис и дата)

Отговорник за одитираната дейност:

(име и фамилия, подпис и дата)

ДОКЛАД

№ / 20..... г.

за извършен вътрешен одит

на докторската програма „Български език“ / „Общо и сравнително езикознание“
професионално направление 2.1. „Филология“
в Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ при БАН
Одитът е възложен със Заповед №

Ръководител на одиторския екип:

Одитори:

- 1.
- 2
- 3.

Одитирана дейност:

Отговорник за одитираната дейност:

Цел и обхват на одита:

Времетраене на одита:

Причини за одита: ☐ планов ☐ извънпланов ☐ контролен ☐

1. Критерии за извършване на одита

2. Нормативна база

3. Документи за одит

4. Оценка на степента на съответствие на одитираната дейност спрямо писмено

регламентираните изисквания

5. Констатирани несъответствия

6. Заключение

7. Предложения за коригиращи действия и превантивни мерки или препоръки

Дата:

Отговорник за одитираната дейност:
(име, фамилия и подпис)

Ръководител на одиторския екип:
(име, фамилия и подпис)

ПРИЛОЖЕНИЕ 3

И С К А Н Е

№/.....20..... г.

за коригиращо/превантивно действие

Автор на искането / Одитор:	
☐ Ако несъответствието съществува, отбележи за Коригиращо действие	Одитирана дейност:
☐ Ако несъответствието е потенциално, отбележи за Превантивно действие	
☐ Несъответствие от одит (Доклад № .../.....20... г.)	
Констатирано в структурно звено: Представител:	Изискване (попълва се при одит) Документ/Версия: Изискване:
Описание на несъответствието (съществуващо или потенциално):	
Предложени коригиращи / превантивни действия: Подпис на отговорника: Дата:	Срок да осъществяване:
	Одобрение на предложените действия:
	Подпис: Дата:
Реакция/предприети действия:	Причина (ако действието не е ефективно)
Ефективно ли е действието? Да ☐ Не ☐	
Срок за приключване на действията	Дата:

ПРИЛОЖЕНИЕ 4

ДНЕВНИК

за извършени вътрешни одити в Института за български език при БАН през
20... г.

№	Одитирана дейност	Вид на одита (планов, извънпланов, контролен)	Ръководител на одиторския екип	Структурно звено	Ръководител на одитираната дейност

ПРИЛОЖЕНИЕ 5

**Списък на документите за проверка на съответствието на
документацията в личното докторантско досие от комисията за
провеждане на вътрешен одит на докторантските програми**

Име на докторанта:

Професионално направление: 2.1. Филология

Докторска програма:

Форма на обучение:

Зачислен:

Отчислен:

Защитил:

Необходими документи за участие в конкурс за докторанти в редовна и задочна форма на обучение и зачисляване в докторантура*			
	Документ	Проверка	Приложимост
1.	Заявление за допускане до участие в конкурса с данни за обявата в Държавен вестник	☐	задължителен
2.	Автобиография по европейски образец	☐	задължителен
3.	Диплома за придобиване на образователно-квалификационната степен „магистър“	☐	задължителен

Необходими документи за участие в конкурс за докторанти в редовна и задочна форма на обучение и зачисляване в докторантура*

4.	Удостоверение за признато висше образование, ако дипломата е издадена от чуждестранно висше училище	☐	ако е приложимо
5.	Декларация по §5 от допълнителните разпоредби на ПМС № 90/26.05.2000 г.	☐	за докторанти в редовна форма на обучение
6.	Други документи, удостоверяващи интересите и постиженията на кандидатите в съответната научна област	☐	ако е приложимо
7.	Конспект за приеман изпит по специалността Конспектът се утвърждава от Научния съвет съгласно чл. 16 (1) от Правилника за устройството и дейността на Научния съвет при Института за български език.	☐	задължителен
8.	Заповед за назначаване на комисия за преглеждане на документите на кандидата Комисията се назначава съгласно чл. 5 (3) от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за български език.	☐	задължителен
9.	Протокол на комисията, назначена да извърши проверка на документите на кандидатите, подали документи за явяване на конкурса	☐	задължителен
10.	Уведомление до кандидата относно резултатите от проверката на документите за явяване на конкурс	☐	задължителен
11.	Заповед за назначаване на изпитна комисия Комисията се предлага от съответната секция, утвърждава се от Научния съвет и се назначава от директора на Института за български език съгласно	☐	задължителен

Необходими документи за участие в конкурс за докторанти в редовна и задочна форма на обучение и зачисляване в докторантура*

	чл. 16 (2) от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за български език.		
12.	Протокол от приемен (кандидатдокторантски) изпит по специалността по утвърдения конспект	☐	задължителен
13.	Протокол от конкурсен кандидатски изпит по чужд език	☐	задължителен
14.	Решение на Научния съвет за зачисляване с работно заглавие на дисертацията, научен ръководител и вид на докторантурата Решението се взема въз основа на предложение на конкурсната комисия, направено до Научния съвет въз основа на резултатите от конкурса, съгласно чл. 8 (2) от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за български език.	☐	задължителен

Необходими документи за кандидатстване за докторантура на самостоятелна подготовка**

	Документ	Проверка	Приложимост
1.	Заявление, адресирано до директора на Института за български език	☐	задължителен
2.	Диплома за придобиване на образователно-квалификационната степен „магистър“	☐	задължителен

Необходими документи за кандидатстване за докторантура на самостоятелна подготовка**

3.	Удостоверение за признато висше образование, ако дипломата е издадена от чуждестранно висше училище	☐	задължителен
4.	Проект за дисертационен труд, включващ:		
	4.1. съществена част от труда	☐	задължителен
	4.2. план за по-нататъшната работа	☐	задължителен
	4.3. библиография по темата	☐	задължителен
5.	Предложение от съответната секция за състав на семинара за обсъждане на труда с цел зачисляване	☐	задължителен
6.	Решение на Научния съвет (в отговор на предложението по т. 5) относно състава на семинара за обсъждане (пет хабилитирани лица), предложен от съответната секция	☐	задължителен
7.	Заповед на директора въз основа на решението на Научния съвет по т. 6 относно състава на семинара за обсъждане на дисертационния труд	☐	задължителен
8.	Заявление до Научния съвет на Института за български език за допускане на дисертационния труд до обсъждане	☐	за лица, които не са на основен трудов договор в Института

Необходими документи за кандидатстване за докторантура на самостоятелна подготовка**

9.	Решение на Научния съвет (в отговор на заявлението по т. 8) дали кандидатът се допуска до обсъждане При положително решение Научният съвет определя секцията, в която следва да се проведе обсъждането, и утвърждава състава на семинара за обсъждане, предложен от съответната секция.	☐	за лица, които не са на основен трудов договор в Института
10.	Заповед на директора, издадена въз основа на положително решение на Научния съвет относно допускане на труда за разглеждане с цел зачисляване В заповедта се определя секцията, в която следва да се проведе обсъждането, и се утвърждава съставът на семинара за обсъждане от пет хабилитирани лица, предложен от съответната секция.	☐	за лица, които не са на основен трудов договор в Института
11.	Писмена рецензия на 1 хабилитиран учен от утвърдения състав на семинара	☐	задължителен
12.	Предложение от семинара за зачисляване на кандидата в докторантура на самостоятелна подготовка при положителна оценка от обсъждането	☐	задължителен
13.	Доклад от ръководителя на секцията, провела обсъждането, до Научния съвет за резултатите от него и при положителен резултат от обсъждането – предложение за зачисляване на докторанта	☐	задължителен
14.	Решение на Научния съвет за зачисляване на докторанта въз основа на доклада по т. 13, в което се утвърждава и темата на дисертацията и индивидуалният учебен план	☐	задължителен

Документи, свързани с обучението на докторанти в редовна и задочна форма и на самостоятелна подготовка

	Документ	Проверка	Приложимост
1.	Заповед на директора за зачисляване на докторанта в редовна или задочна форма на обучение въз основа на решението на Научния съвет (по предложение на конкурсната комисия) с утвърдени работно заглавие на дисертацията, научен ръководител и вид на докторантурата чл. 8 (8) от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за български език (по-долу само Правилника)	☐	задължителен за докторанти в редовна и задочна форма
2.	Заповед на директора за зачисляване на докторанта на самостоятелна подготовка въз основа на решението на Научния съвет (по предложение в доклада от ръководителя на секцията) с утвърдени тема на дисертацията и индивидуален учебен план чл. 4 (6) от Правилника за обучение на докторанти на самостоятелна подготовка	☐	задължителен за докторанти на самостоятелна подготовка
3.	Договор за обучение в редовна и задочна докторантура по държавна поръчка Формуляр: Приложение № 1 към Правилника за дейността на Центъра за обучение (ЦО) и Академичния съвет (АС) при БАН	☐	задължителен за докторанти в редовна и задочна форма
4.	Индивидуален учебен план на докторанта (в редовна или задочна форма на обучение): общ учебен план за целия период на обучение и работен план по години Планът се обсъжда на секционен заседание и се утвърждава от Научния съвет до един месец след зачисляването. чл. 12 (1–3) от Правилника	☐	задължителен

Документи, свързани с обучението на докторанти в редовна и задочна форма и на самостоятелна подготовка

5.	Годишен отчет на докторанта за изпълнение на индивидуалния план, с който докторантите се атестират от Научния съвет в края на всяка година чл. 14 (1–3) от Правилника	☐	задължителен
6.	Тримесечни отчети (за редовни докторанти), включващи: доклад за изпълнението на индивидуалния учебен план, към който се прилага отчет за работата, извършена по дисертационния труд или докторския минимум чл. 14 (5) от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за български език	☐	задължителен за докторантите в редовна форма на обучение
7.	Протокол от заседанието на Научния съвет за атестиране на докторантите въз основа на годишния им отчет, в който са утвърдени предложените от секцията становище за изпълнението на индивидуалния учебен план, предложения за конкретизацията му, препоръки за бъдеща работа чл. 14 (4) от Правилника	☐	задължителен
8.	Доклад от ръководителя на секцията до директора за изпълнението на задължителните изисквания от индивидуалния план на докторанта за всяко тримесечие чл. 14 (5) от Правилника	☐	задължителен

Документи, свързани с обучението на докторанти в редовна и задочна форма и на самостоятелна подготовка

9.	Конспект за изпит по базов специализиран предмет (докторантски минимум), обсъден и приет от съответната секция и утвърден от Научния съвет на Института чл. 13 (1) от Правилника	☐	задължителен
10.	Заповед на директора за назначаване на комисия за провеждане на изпит по базов специализиран предмет (докторантски минимум), предложена от Научния съвет чл. 13 (1) от Правилника	☐	задължителен
11.	Протокол от провеждането на изпита по базов специализиран предмет (докторантски минимум)	☐	задължителен
12.	Проведени най-малко два курса по общо специализирано обучение чл. 44 от Правилника за дейността на Центъра за обучение (ЦО) и Академичния съвет (АС) при БАН Доказва се със сертификат и/или протокол.	☐	задължителен
13.	Проведен курс по общоакадемично езиково обучение чл. 45 от Правилника за дейността на Центъра за обучение (ЦО) и Академичния съвет (АС) при БАН Доказва се с удостоверение / протокол.	☐	задължителен

Документи, свързани с обучението на докторанти в редовна и задочна форма и на самостоятелна подготовка

14.	Проведен курс по общоакадемична подготовка по компютърни умения чл. 47 от Правилника за дейността на Центъра за обучение (ЦО) и Академичния съвет (АС) при БАН Доказва се със сертификат и/или протокол.	☐	задължителен
15.	Получени кредити в изпълнение на индивидуалния план на докторанта (положени изпити, курсове, статии, участие в конференции)	☐	задължителен
16.	Заповед на директора за промяна на темата на докторантурата и/или на научния ръководител въз основа на решение на Научния съвет по предложение на ръководителя на докторанта, обсъдено и прието от съответната секция. Промяната може да се извърши до 3 месеца преди края на срока на докторантурата. чл. 9 (1) от Правилника	☐	ако е приложимо
17.	Заповед на директора за преминаване от редовна в задочна форма на обучение след решение на Научния съвет	☐	ако е приложимо
18.	Заповед на директора за прекъсване на обучението и/или удължаване на срока на обучение след решение на Научния съвет	☐	ако е приложимо
19.	Предложение (доклад) от ръководителя на секцията до Научния съвет за обсъждането на отчета на докторанта за постигнатите резултати по време на обучението чл. 15 (1) от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за български език	☐	задължителен

Документи, свързани с обучението на докторанти в редовна и задочна форма и на самостоятелна подготовка

20.	Отчет на докторанта за постигнатите резултати по време на обучението (включително набран минимум от точки, определен от АС на ЦО при БАН (Приложение № 2) чл. 15 (1) от Правилника	☐	задължителен
21.	Заповед на директора за: насрочване на датата и звеното за провеждане на семинар за обсъждане на отчета на докторанта за постигнатите резултати през срока на обучението; определяне на хабилитираното лице от състава на семинара, което ще изготви писмено мнение; при необходимост разширяване на състава на първичното научно звено (секцията) с хабилитирани учени от други звена. Съставът на семинара е предложен от секцията и утвърден от Научния съвет. чл. 15 (1) от Правилника	☐	задължителен
22.	Писмено мнение от хабилитиран учен, прочетено на заседанието за обсъждане на отчета на докторанта за постигнатите резултати чл. 15 (1) от Правилника	☐	задължителен
23.	Протокол от заседанието за обсъждане на постигнатите резултати	☐	задължителен
24.	Доклад предложение от семинара до Научния съвет за проведното се обсъждане на отчета с предложение за отчисляване със или без право на защита чл. 15 (2) от Правилника	☐	задължителен

Документи, свързани с обучението на докторанти в редовна и задочна форма и на самостоятелна подготовка

25.	Заповед за отчисляване с право на защита, издадена въз основа на решението на Научния съвет чл. 15 (3) от Правилника	☐	задължителен
-----	--	--------------------------	--------------

Документи, свързани с провеждането на процедура за защита на дисертационен труд за научната и образователна степен „доктор“

I.	Необходими документи за откриване на процедура за защита на дисертационен труд за научната и образователна степен „доктор“***		
	Документ	Проверка	Приложимост
1.	Заявление от докторанта до председателя на Научния съвет	☐	задължителен
2.	Автобиография по европейски образец	☐	задължителен
3.	Диплома за придобиване на образователно-квалификационната степен „магистър“ (оригиналът се представя само за сверка)	☐	задължителен
4.	Дисертационен труд в 3 екземпляра	☐	задължителен
5	Автореферат в 10 екземпляра	☐	задължителен
5.1.	Превод на автореферата на някой от славянските езици, английски, френски или немски език в електронен формат	☐	задължителен
6.	Заповед за зачисляване в докторантура	☐	задължителен

Документи, свързани с провеждането на процедура за защита на дисертационен труд за научната и образователна степен „доктор“

7	Заповед за прекъсване на редовната докторантура	☐	ако е приложимо
8.	Заповед за възстановяване на статута на редовен докторант	☐	ако е приложимо
9.	Заповед за отчисляване с право на защита	☐	задължителен
10.	Заповед на директора за насрочване и състав на семинара (и при необходимост разширяване на състава с хабилитирани учени от други звена) с цел предварително обсъждане на дисертационния труд по решение на Научния съвет	☐	задължителен
11.	Доклад, отразяващ резултатите от проверката за плагиатство чл. 22 от Правилника	☐	задължителен
12.	Протокол от семинара за предварителното обсъждане (оригинал) чл. 20 (3) от Правилника за дейността на Научния съвет При положително решение от предварителното обсъждане в секцията Научният съвет в едномесечен срок взема решение за състава на научното жури, предложен от секцията, и открива процедура за публична защита.	☐	задължителен
13.	Доклад от ръководителя на семинара за резултатите от предварителното обсъждане на дисертационния труд	☐	задължителен
14.	Списък на публикациите по темата на дисертационния труд	☐	задължителен

Документи, свързани с провеждането на процедура за защита на дисертационен труд за научната и образователна степен „доктор“

15.	Копия от публикациите по темата на дисертационния труд (т. 14)	☐	задължителен
16.	Протоколи / сертификати за положените докторантски изпити (оригинали)		
	16.1. Проведени най-малко два курса по общо специализирано обучение чл. 44 от Правилника за дейността на Центъра за обучение (ЦО) и Академичния съвет (АС) при БАН Доказва се със сертификат и/или протокол.	☐	задължителен
	16.2. Проведен курс по общоакадемично езиково обучение чл. 45 от Правилника за дейността на Центъра за обучение (ЦО) и Академичния съвет (АС) при БАН Доказва се с удостоверение и/или протокол.	☐	задължителен
	16.3. Проведен курс по общоакадемична подготовка по компютърни умения чл. 47 от Правилника за дейността на Центъра за обучение (ЦО) и Академичния съвет (АС) при БАН Доказва се със сертификат и/или протокол.	☐	задължителен
17.	Таблица с получени кредити в изпълнение на индивидуалния план на докторанта (положени изпити, курсове, статии, участие в конференции)	☐	задължителен
18.	Списък на цитатите (ако има такива)	☐	задължителен

Документи, свързани с провеждането на процедура за защита на дисертационен труд за научната и образователна степен „доктор“

19.	Справка за изпълнението на националните минимални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3 и на изискванията по чл. 2б, ал. 5 от ЗРАСРБ, съответно и по чл. 1а от ППЗРАСРБ Формуляр: Приложение А към Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в ИБЕ при БАН)	☐	задължителен
20.	По едно копие от документите по т. 2, 4, 5, 14, 15, 18, 19 на електронен носител (CD/DVD), формат .pdf; дисертационният труд в електронен вид, .pdf формат (за НАЦИД)	☐	задължителен
21	Други материали по преценка на докторанта (мнения, отзиви и др.) чл. 53А, т.7 от Правилника за дейността на ЦО	☐	ако е приложимо
II.	Други административни документи, свързани с откриването и провеждането на процедурата по защита		
1.	Заповед на директора за утвърждаване на научно жури за защита на дисертацията въз основа на решение на Научния съвет относно състава му (предложен от секцията) и откриването на процедура за публична защита чл. 23 (6) от Правилника	☐	задължителен
2.	Декларации за свързани лица от членовете на научното жури чл. 4, ал. 4, ЗРАСРБ	☐	задължителен
3.	Протокол от първото заседание на Научното жури	☐	задължителен

Документи, свързани с провеждането на процедура за защита на дисертационен труд за научната и образователна степен „доктор“			
4.	Рецензии и становища с положителна или отрицателна оценка (на български език и на някой от славянските езици, английски, френски или немски език)	☐	задължителен
5.	Протокол от откритото заседание за защита на дисертационния труд чл. 31 (1) от Правилника	☐	задължителен
III. Документи, получавани / попълвани след защитата			
1.	Копие от дипломата за „доктор“	☐	задължителен
2.	Придружително писмо до Председателя на БАН относно защитата на дисертацията	☐	задължителен
3.	Писмо до НАЦИД за изпращане на дисертацията и автореферата	☐	задължителен
4.	Информационна карта на български и английски за защитен дисертационен труд	☐	задължителен
IV. Други документи			
	Заповед за преминаване от редовна в задочна форма	☐	ако е приложимо

* Съгласно чл. 5 и чл. 6 от [Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ при Българската академия на науките](#)

** Съгласно чл. 4 от [Правилника за обучение на докторанти на самостоятелна подготовка в Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ при Българската академия на науките](#)

*** Приложение 1 от [Приложенията към Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Института за български език](#)